

ACC. N:R M. 7871:1-14.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång m. fl. Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1941 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kyrkosågnen

Sr. f. k. 5; 1941
Utmär. k. 53.

från Konga härad.

- Väckelsånga sn. s. 1.
- Långsås sn. s. 4.
- Nöbbel sn. s. 5.
- Mmeboda sn. s. 6.
- Ljunders sn. s. 9.
- Långasjö sn. s. 10.
- Helomantorp sn. s. 11.
- Uvåsa sn. s. 12.
- Ö. Forsås sn. s. 13.
- S. Sandsjö sn. s. 14.

Kyrkosågner.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Väckelsångs socken.

Om Väckelsångs gamla kyrka, vilken
revs ner år 1828, finnes inga sågner.
Man vet nu ej, om denna kyrka har
varit socknens första kristna helge-
dom. Det har möjligen före denna
kyrka funnits gårds- eller bykyrkor
på andra ställen ute i socknen.

I Fiskestads by finnes en gammal
åker, som ännu i dag benämnes för
kyrkåker, och man vill tro, att en
kyrka varit belägen där.
Nutt för Fiskestads Rödregård på den
västra sidan om häradsvägen finnes
ute på "Kyrkåkeren" ett regendomligt
ringformigt röse, som kallas "Glasröret".

Det är en omkring 4 meter bred
stensträng, som liknar de i trakten
såväl vanliga s. k. stenevlarana, men
lagd i cirkel av ungefär 25 meter i
diameter och med en ingång från öster.

Stenarna äro delvis dolda av gräs-
torven, och höjden på stenringen är
endast omkring en halv meter.

Inuti ringen är en slät plan.

ett par små husomkringar, den
ena inne i ringen och den andra
utanför, äro tydligen från senare tid.

Kanske här är platsen för en gammal
gårdskyrka eller en kyrka
för den stora byn Fiskestad.

Eller kanske det är ett minne från
förhistorisk tid, platsen för ett
hedniskt tempel.

ACC. N:R. M. 7871:3.

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Carlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

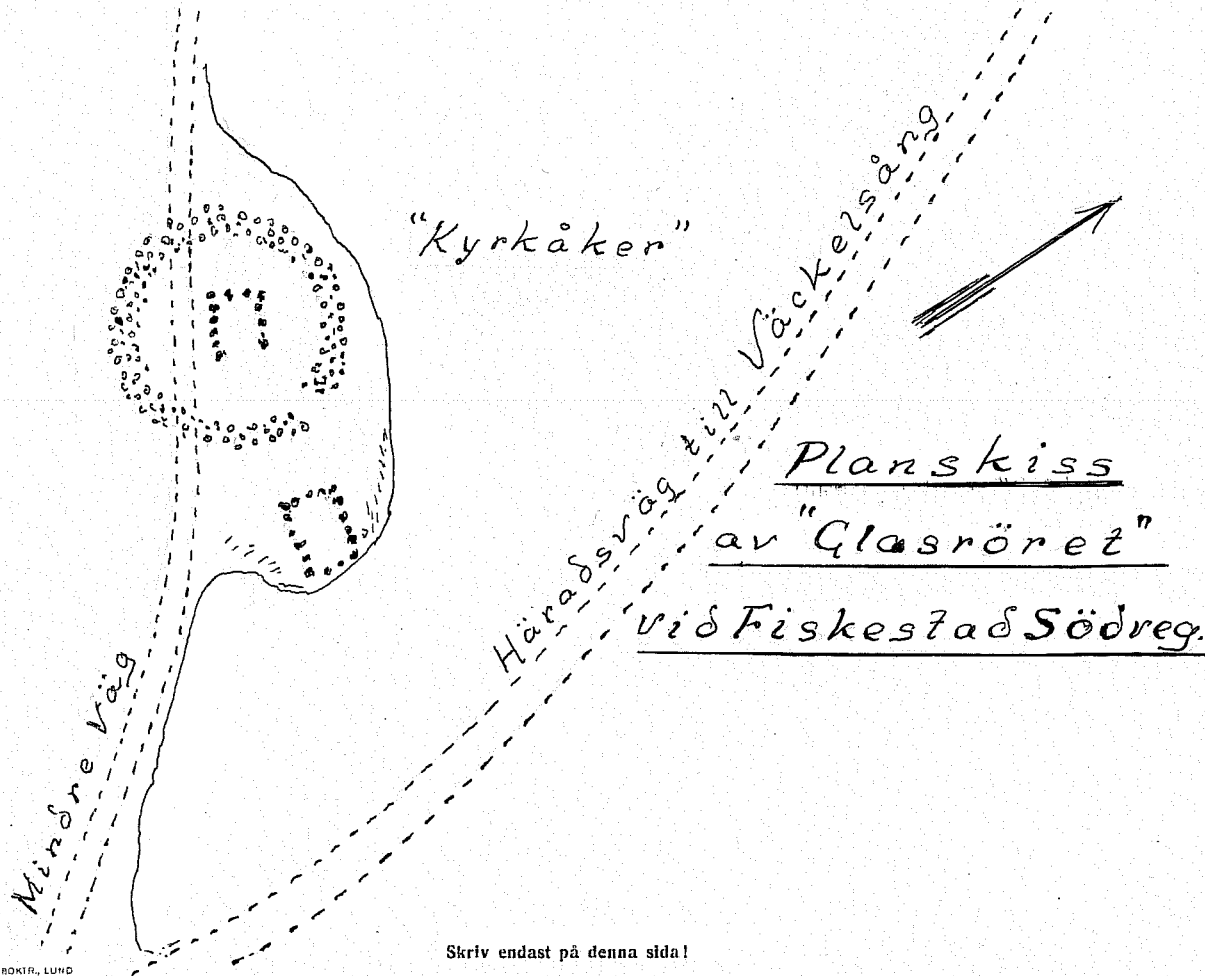
Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Skriv endast på denna sida!

Pingväs socken.

När invånarna i södra delen av
Väckelsångs socken uppförde ett
kapell i Pingväs (nuvarande Pingväs
socken), då var där en jätte nere i
Plekinge som inte lyckte om det
bygget. Han kunde ej få ta klangen
från kyrkklockorna. För att slå ner
kyrkan, kastade han mot den
tvänne stenblock. Men avståndet
var för långt, de nådde ej fram.
De där båda stenarna föll ner
och ligga ännu ute i sjön Piken
söder om Pingväs köping.
Dessa båda stenar kallas av
folket i trakten "Pingväs stular".

Nöbbele socken.

När Nöbbele kyrka skulle byggas
 tänkte man uppföra den söder om
 nuvarande platsen, något mera i
 socknens mitt. Men det blev ej
 något av det påbörjade bygget, ty
 trollen kevo på vatten mer vad man
 på dagen uppförde. För att utröna
 lämplig kyrkplats, där arbetet kunde
 få vara i fred, fingo tvänne tvil-
 tingsstutar draga en sten vart
 de ville. När stutarna kommo
 till den vackra ången Billakemmet
 stannade för att dricka i en källa.
 Och där intill kunde man sen
 uppföra kyrkan, ty där blev ej
 arbetet stört.

Almeboda socken.

Om Almeboda gamla kyrka, som nu endast är en ruin, berättas flera sägner.

När platsen för denna socknens första kristna helgedom skulle bestämmas, då använde man det vanliga sättet att utrona rätt plats, man släppte iväg ett par kapokade tvillingstutar. Man satte fart på dem, och de stannade där kyrkruinen nu står, där Almeboda gamla kyrka blev byggd.

När socknens första kyrkklocka skulle gjutas, göts denna inne på kyrkogården. Man hade skickat efter en mästare i klockgjutning, och han hade en gesäll med sig.

När man hade förberedelserna för gjutningen klara, fick mästern något ärenden därifrån och avlägsnade sig en stund. Men då verkställde gesällen gjutningen av klockan på eget bevåg, och han lyckades få så god klang i klockan, så märkte själv aldrig gjutit maken till klocka. Men när mästern kom tillbaka till kyrkogården och fick se gesällens tilltag, blev han så vred häröver, att han i illiken slog ihjäl denne. På platsen för dräpet, får man ej något gräs växa, sågs det.

När man fått ölmeboda kyrka och klockstapel färdiga, då blev en vid Tindås boende jättakäring oroad av klockklangens, som hon inde

Kunde låta. Med sitt stumpeband
slungade hon stora stenar mot
kyrkan för att "kvadda" (slå ner) denna.
Men några stenar nådde rej fram.
Ett par av dem ligger ännu nere i
Kyrksjön. Men en sten föll ner strax
intill klockstapeln. Den ligger ännu
där invid ruinen på en kulle utan-
för kyrkogårdsmuren. Den stenen har
namnet "Peststenen", och den minner
om den stora pesten år 1711, då närma-
re 400 personer dogo i pesten i
Alneböda socken. På stenen är
inbuggen en latinsk inskrift:
A:o 1711 peste interiorum multi
in hac culcia Pastore P. Megli-
ano.

Ljuders socken.

I närheten av Alebäcksväs i Luders socken finnes ett stort flyttblock, som enligt sägnen en gång i tiden blivit kastat emot Luders kyrka. När kyrkan byggdes, tänkte en jätte krossa den. Han kastade den stora stenen mot kyrkobyggnaden, men stenen nådde rej fram utan föll ner mellan Alebäcksväs och Luders.

Långasjö socken.

Funnen Långasjö socken fick kyrka byggd på den nuvarande kyrkplatsen. Tänkte man bygga en kyrka i byn Karvamåla. Den kyrkan skulle vara gemensam för Långasjö och den närgränsande delen av Tisre fjärda socken. Men krollen hindrade bygget, varför den kyrkan aldrig blev färdig. Men på platsen lär ännu synas rester av den påbörjade kyrka-byggnaden.

Flormanterps socken.

Flormanterps gamla träkyrka var belägen strax in till Flormanterps herrgård. Där på herrgården höll troll till förr i tiden. Trollen hade hade blivit så närstående, att de hade tagit sin bostad i herrgårdens källare. Av en klok blev man rädd att röka bort dem. Man rökade med tjära, soavel och svinkär, som man brukade göra med trolltyg förr i tiden, och trollen flydde därifrån. Men innan de gavo sig iväg, logo de klockan ur stapeln vid Flormanterps kyrka. Kyrkklockan sänkte trollen sen i sjön Rattnen, när de reste över till Abbakuss berg i Qureskaga.

Uråsa socken.

I Uråsa socken finnes en lägenhet med namnet Ryrkkullen. Lägenheten Ryrkkullen är belägen vid landsvägen längst i söder i Uråsa by, ungefär 1½ kilometer söder om Uråsa Ryska.

Pågen omtalar, att då man för många hundra år sedan skilde om platsen för socknens Ryska, det då var meningen att uppföra Ryskan där på Ryrkkullen. Men man spände ett par tvillingstutar för ett "urkors", som de fingo draga vart de ville. Där stutarna stannade med korsat, uppfördes Uråsa Ryska.

Pågen om Ryrkkullen och "urkorsat" lär visst vara omtalad i "Forsunderska samlingarna". Lektor J. H. Vallman omtalar år 1820, att en lång "stenryssa" finnes på Ryrkkullen.

Östra Torsås socken.

Östra Torsås sockens östligaste del skulle i äldre tider ha varit kyrka. Vid byn Gåfahult finnes en plats kallad "Kyrkbacken".

Där finnes ett stort stenröse.

Utänför röset och runt om detta är en ringformig vall. Pårnen omtalar, att en kyrka haft sin plats där.

ACC. N:R. M. 7871:14.

Pödra Sandsjö socken.

Pödra Sandsjö tillhörde i äldre tid
tid Rinneryds socken. Senare var sock-
nen annexförsamling till Rinneryd.

Från Pödra Sandsjö finns en sågen,
att vid Aritsbomåla skall ha fun-
nits ett ödekapell från digerdödens
dager. Men några lämningar av
detsamma eller av någon ödekyrko-
gård finns ej numera.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14